

6. REGIONALNA KONFERENCIJA O PRIKUPLJANJU SREDSTAVA (FUNDRAISINGU) ZA ISTOČNU I SREDNJU EUROPU

Dubrovnik, 12. – 14. listopada 1998.

U Dubrovniku je od 12. do 14. listopada 1998. održana Šesta regionalna trening-konferencija o prikupljanju sredstava (*fundraisingu*) za Istočnu i Srednju Europu. Organizator konferencije je bio Centar za razvoj neprofitnih organizacija (CERANEO), Zagreb, u suradnji s *International Fund Raising Group* (IFRG), London, UK. Konferenciji je prisustvovalo oko 200 sudionika iz Hrvatske i ostalih zemalja Srednje i Istočne Europe.

Cilj je ove konferencije bio okupiti neprofitne organizacije iz Hrvatske i cijele regije, omogućiti im stjecanje osnovnih i novih vještina, tehnika i znanja s područja istraživanja izvora i prikupljanja sredstava (*fundraisinga*), upoznati sudionike s novim trendovima u *fundraisingu*, omogućiti predstavljanje njihova rada, njihovo bolje upoznavanje i poticanje međusobne komunikacije. Značenje je ove konferencije posebno u mogućnosti koja je dana sudionicima iz Hrvatske, kako bi uspostavili komunikaciju s potencijalnim donatorima, predstavnicima lokalne uprave i samouprave, gospodarskim subjektima i međusobno.

Tijekom konferencije nastojalo se kroz plenarna predavanja, panel-diskusije i radionice odgovoriti na pitanja, vezana uz problem izvora i tehnika prikupljanja sredstava, principima *fundraisinga*, suradnji nevladinih, neprofitnih organizacija s lokalnom upravom i samoupravom, gospodarstvom i međunarodnim fondacijama.

Gojko Bežovan, kao predsjednik CERANEA, a ujedno i domaćin konferencije, izložio je osnovne informacije o neprofitnom, nevladinom sektoru u Hrvatskoj. Govorio je o zakonskom okviru osnivanja i registraciji neprofitnih organizacija, te o problemima proizašlim iz *Zakona o udrugama* iz 1997. godine za koji misle (CERANEO i Hrvatski pravni centar) da ne potiče slobodu udruživanja i razvoj civilnog društva. Broj novoosnovanih društvenih organizacija i udruženja građana od 1991. pa do 1997. godine bio je 21.945, a od tog je broja, po novom Zakonu iz 1997. godine, preregistrirano oko 18.000 organizacija. Očita je potreba promjene ovog Zakona.

Osvrnuo se na probleme i potrebe neprofitnih organizacija te istakao neadekvatan zakonski, posebno porezni tretman ovih organizacija, njihovu nedovoljno jasnu ulogu u društvu, stavove građana da samo država treba riješiti njihove probleme, neadekvatnu osposobljenost, medijsku zapostavljenost, oskudnije izvore financiranja i neadekvatnu suradnju među samim organizacijama, kao glavne prepreke za značajniji razvoj ovakvih organizacija u Hrvatskoj.

Siniša Zrinščak je govorio o suradnji neprofitnih organizacija i lokalne uprave i samouprave te je prikazao rezultate upitnika koji je CERANEO, u suradnji sa Savezom gradova i općina Hrvatske, proveo kako bi dobio informacije o suradnji gradova i udruga u Hrvatskoj. Prezentirao je rezultate 60 popunjenih upitnika od 120 koji su upućeni na adrese poglavarstva gradova. Dobiveni podaci ukazuju da poglavarstva teško procjenjuju broj udruga, a da podaci postoje za udruge s kojom postoji određena suradnja. Najviše su financirane udruge s područja športa, zatim kulture, socijalne skrbi, te vatrogasci, veterani i dragovoljci. Dodjela financijske pomoći isključivo je vezana uz odluke poglavarstva na temelju pojedinačnih zahtjeva, a institucija javnog natječaja je gotovo nepoznata. Poglavarstva uočavaju mogućnost udruga u rješavanju problema no, usprkos tome, takve inicijative nisu vrednovane kao osobito uspješne. Zanimljivo je da prevladava zadovoljstvo u suradnji s udrugama te da se izražava spremnost za sudjelovanje u radu seminarima kojim bi se obučavali službenici i čelnici o suradnji s udrugama radi zajedničkog rješavanja problema u lokalnoj zajednici. Ako jedinice lokalne samouprave prepoznaju značenje djelovanja udruga, onda je vrijeme da predstavnici gradova progovore o svim vidovima udruga. Stoga je u zaključku predložio da Savez gradova i općina izradi Deklaraciju o suradnji gradova i udruga. Ta bi Deklaracija predstavljala poticaj zakonskim i društvenim inovacijama u tom području.

Zanimljivo je bilo predstavljanje uspješne suradnje Eko-centra *Caput Insulae* – Beli i lo-

kalne samouprave otoka Cresa, koji zajedničkim snagama ostvaruju višestruke ciljeve na obostranu korist i zadovoljstvo. Eko-centar *Caput Insulae* – Beli je neprofitna udruga koja djeluje integralno na zaštiti i očuvanju prirodnog i kulturno-povijesnog naslijeđa. Eko-centar provodi niz znanstvenih, obrazovnih i zaštitarskih projekata na otoku Cresu polazeći od stava, da je najvrjednija prirodna područja i ugrožene vrste moguće očuvati samo holističkim pristupom.

Kako bi s tim projektima bili upoznati stanovnici Beloga, kako bi od njih mogli zatražiti savjete, ali i dobiti podršku lokalnog pučanstva, osnovali su Savjet-Eko centra. U tom su tijelu predstavnici sela (predsjednik mjesnog odbora, župnik, vlasnik auto-kampa i sl.) i predstavnici lokalne samouprave (gradonačelnik), te ravnatelj osnovne škole, a naknadno su uključena i dva predstavnika županije.

Nakon pet godina djelovanja su zaključili kako je potrebno da jedan predstavnik sela bude i član Upravnog odbora Eko-centra. Tako bi se programi mogli još uspješnije provoditi. Grad Cres iz proračuna odobrava sredstva za programe Eko-centra, važnim otoku, a također i Turistička zajednica grada Cresa financira neke od programa. Značajan rezultat petogodišnjeg djelovanja Eko-centra na otoku je promjena politike samouprave prema zaštiti okoliša na otoku i uspješna suradnja lokalne samouprave i neprofitne organizacije.

Eko-centar nema samo dobru i uspješnu suradnju s lokalnom samoupravom već su nam, u suradnji s brokerskom kućom FIMA iz Varaždina, pokazali koliko djelotvorna i efikasna može biti suradnja neprofitne organizacije i gospodarskog sektora. Naime, brokerska kuća FIMA je generalni sponzor zaštite bjeloglavih supova na otoku Cresu, te svoju firmu, između ostaloga, predstavlja javnosti i kroz promotivni spot o svom humanom sponzorstvu u zaštiti bjeloglavih supova. Na taj način može gospodarski sektor zvučno i prepoznatljivo prezentirati svoju djelatnost široj javnosti, a ujedno financijski podržavati kvalitetne programe neprofitnih organizacija.

Konferencija se, osim predavanja, sastojala i od posebno korisnih radionica u kojima su sudionici mogli iznositi iskustva i dobiti konkretne informacije o svim važnijim principima i tehnikama *fundraisinga*. Teme radionica su bile: Počeci u *fundraisingu*, Mehanizmi samofi-

nanciranja, Kako napisati djelotvoran projekt, Marketinški pristup organizacije, Djelotvorno istraživanje donatora, *Fundraising* poštom, *Fundraising* na Internetu, *Fundraising* kroz posebne događaje. U radionicama se radilo u malim grupama, do najviše 20 zainteresiranih sudionika, pa je to bila dobra mogućnost stjecanja korisnih informacija o *fundraisingu*, a također se moglo razmijeniti i neposredno iskustvo u prikupljanju sredstava s ostalim predstavnicima udruga i s međunarodnim voditeljima radionica.

Radionicu Mehanizmi samofinanciranja u nevladinom sektoru vodio je Zdenko Sedlar iz SOS-dječjeg sela Lekenik, koji je napomenuo da nema gotovih recepata ili definitivnog pristupa kako osigurati sredstva i kako raditi sa sponzorima i donatorima. Namjena radionice je bila prikazati neke od okvira u radu na prikupljanju sredstava i neke od preduvjeta koji bi trebali biti ispunjeni prije, za vrijeme i nakon prikupljenih sredstava. Naglasio je važnost kvalitete programa za koje se traži sponzor/donator, te preciznog planiranja i definiranja ciljeva, koji su prema njegovu mišljenju preduvjet uspješnom *fundraisingu*. Značajno je održati suradnju s donatorom i na taj način motivirati sponzora da bude partner i suradnik organizacije čiji je program financirao.

Radionica Kako napisati djelotvoran prijedlog za namicanje sredstava zainteresirala je većinu predstavnika hrvatskih nevladinih organizacija, stoga što je nudila konkretne prijedloge o tome kako napisati program kojim će se organizacija predstaviti potencijalnom donatoru i zainteresirati ga za sebe i svoj projekt. U radionici zaključeno je kako mijenjanje načina *fundraisinga* ovisi o vremenu, mjestu, potrebama u konkretnoj zajednici, a samim time i u organizaciji, te da u skladu s time treba prilagoditi svoj prijedlog programa.

Jedan od ciljeva konferencije je bilo i pronalaženje potencijalnih donatora, pa su neki donatori predstavili svoje programe financiranja određenih programa te objavili uvjete natječaja. Tako je *Academy for Educational Development* (AED) predstavila svoje ciljeve razvoja programa neprofitnih organizacija u unapređivanju sudjelovanja javnosti u političkim procesima, na lokalnoj razini, za Hrvatsku. Program koji su predstavili imao je dva zasebna područja, jedan je projekt "Edukacija edukatora/Institucionalni razvoj", a drugi je "Pro-

gram financijskih potpora". Svrha je edukacijskog programa obučiti mlade ljude u području institucionalnog razvoja, javnog zagovaranja, povećavanja prepoznatljivosti organizacija u društvu i sl., a financijski program treba osigurati potporu za odabrane hrvatske udruge, koje se bave ljudskim pravima, zaštitom okoliša, gospodarskim razvojem, pitanjima žena, socijalnom skrbi i sl.

Održana konferencija o *fundraisingu* je bila višestruko važna i korisna. Prvo, naša zemlja je

dobila mogućnost biti domaćinom takvom velikom međunarodnom skupu, te su i na taj način naše neprofitne organizacije mogle predstaviti sebe i svoje programe svijetu i potencijalnim donatorima. Drugo, organizacije su dobile informacije o najnovijim načinima i tehnikama prikupljanja sredstava i komuniciranja s donatorima. Treće, razmijenjena su iskustva, a time se povećalo znanje i vještina o uspješnom *fundraisingu*, mehanizmima samofinanciranja, načinu komuniciranja s donatorom i sl.

Marijana Kletečki